

ILMATIETEEN LAITOS
METEOROLOGISKA INSTITUTET
FINNISH METEOROLOGICAL INSTITUTE

Vertailulaboratorion kuulumiset

Kaisa Lusa, Jari Waldén

Ilmatieteen laitos

Ilmakehän koostumuksen tutkimus/Ilmanlaatu

kaisa.lusa@fmi.fi

ILMATIETEEN LAITOS
METEOROLOGISKA INSTITUTET
FINNISH METEOROLOGICAL INSTITUTE

AKKREDITOIDUN PÄTEVYYSALUEEN LAAJENNUS

FINAS
Finnish Accreditation Service
K043 (EN ISO/IEC 17025)

ILMATIETEEN LAITOS,
ILMAKEHÄN KOOSTUMUKSEN TUTKIMUS,
ILMANLAATU, KALIBROINTILABORATORIO

*FINNISH METEOROLOGICAL INSTITUTE,
ATMOSPHERIC COMPOSITION RESEARCH, AIR
QUALITY, CALIBRATION LABORATORY*

Tunnus Code	Laboratorio Laboratory	Osoite Address	Puh./fax/e-mail/www Tel./fax/e-mail/www
K043	Ilmatieteen laitos Ilmakehän koostumuksen tutkimus, Ilmanlaatu, Kalibrointilaboratorio <i>Finnish Meteorological Institute Atmospheric Composition Research, Air Quality, Calibration Laboratory</i>	(Erik Palménin aukio 1) PL 503 00101 HELSINKI <i>(Erik Palménin aukio 1) P.O.BOX 503 FI-00101 HELSINKI FINLAND</i>	Puhelin: 029 539 1000 Fax: 029 539 5403 E-mail: etunimi.sukunimi@fmi.fi www.ilmatieteenlaitos.fi <i>Phone int.: +358 29 539 1000 Fax int.: +358 29 539 5403 E-mail: forename.surname@fmi.fi www.fmi.fi</i>

Kalibrointialat
Fields of calibration

Kemialliset analysit; referenssiaineet: kaasuseokset
Chemical analyses; reference materials: gas mixtures

PÄTEVYYSALUE
SCOPE OF ACCREDITATION

Suure / menetelmä / kohde <i>Quantity / method / object</i>	Mittausalue <i>Measurement range</i>	Mittauskyky, laajennettu mittausepävarmuus (k=2) <i>CMC, Expressed as Expanded Uncertainty (k=2)</i>
Kemialliset analyysit; referenssiaineet: kaasuseokset <i>Chemical analyses; reference materials: gas mixtures</i>		
SO ₂ ilmassa <i>SO₂ in air</i>	5 - 100 nmol/mol 100 - 1000 nmol/mol	0,7 - 1,8 nmol/mol 1,8 - 1,6 % (rel.)
NO ilmassa <i>NO in air</i>	5 - 100 nmol/mol 100 - 1000 nmol/mol	0,7 - 1,6 nmol/mol 1,6 - 1,4 % (rel.)
NO ₂ ilmassa <i>NO₂ in air</i>	5 - 100 nmol/mol 100 - 1000 nmol/mol	0,7 - 3 nmol/mol 3,0 % (rel.)
CO ilmassa ja työssä <i>CO in air and nitrogen</i>	0,2 - 1 □mol/mol 1 - 100 □mol/mol	0,03 - 0,012 □mol/mol 1,2 % (rel.)
O ₃ ilmassa <i>O₃ in air</i>	0 - 1000 nmol/mol	Q[1.3; 0.022 x (O ₃)] ¹⁾
Hiukkasmassan määrittäminen <i>Determination of particulate mass</i>	0,055 - 11 mg	0,034 - 0,2 mg

1) Merkintä Q[a,b] tarkoittaa neliöllistä keskiarvoa hakusulkeiden sisällä olevista termeistä:
 $Q[a, b] = [a^2 + b^2]^{1/2}$.
1) The notation Q[a, b] stands for the root-sum-square of the terms between brackets: $Q[a, b] = [a^2 + b^2]^{1/2}$.

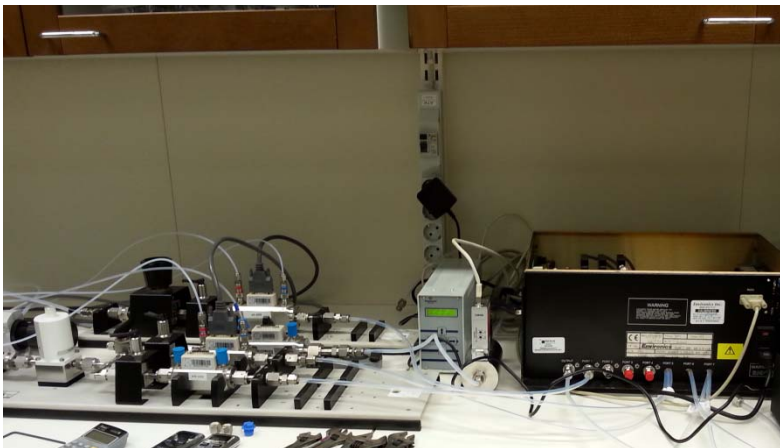
Huom:
Bentseenin akreditoinnista luovuttu 2012: ei tarvetta jatkuville mittauksille

KALIBROINTITOIMINTA AKKREDITOINTIKAUSI 14.5.2013-23.9.2014

KALIBROINNIT:

- CO 42 kpl
- NO-NO_x 66 kpl
- O₃ 19 kpl
- SO₂ 46 kpl
- H₂S 12 kpl
- VIRTAUKSET 70 kpl
- YHTEENSÄ **255 kpl**

KALIBROINTITODISTUKSET:

- Akkreditoidut: 50 kpl
- Ei akkreditoidut: 61 kpl
- Kalibrointitodistuksia yhteensä: **111 kpl**
  - Kuntien ilmanlaatu: 16 kpl
  - Taustailmanlaatu: 12 kpl
  - Muut: 83 kpl

Status of accreditation of NRL at member states

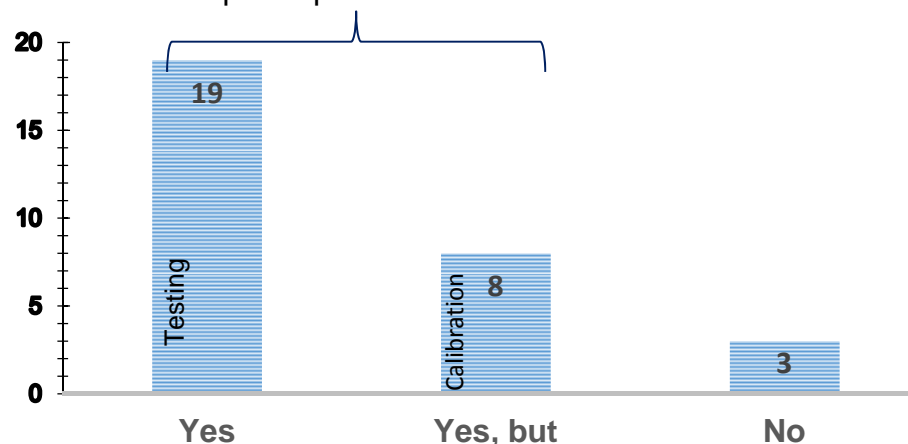
Questionnaire to NRL

- 1) As NRL, are you accredited according to ISO 17025 for the Reference methods (as AQD): Yes/No
- 2) For which pollutants: NO_x, SO₂, CO, O₃, Benzene, PM₁₀, PM_{2.5}
- 3) NRL accreditation according to ISO 17043 (intercomparison): Yes/No
- 4) For which pollutants: NO_x, SO₂, CO, O₃, Benzene, PM₁₀, PM_{2.5}

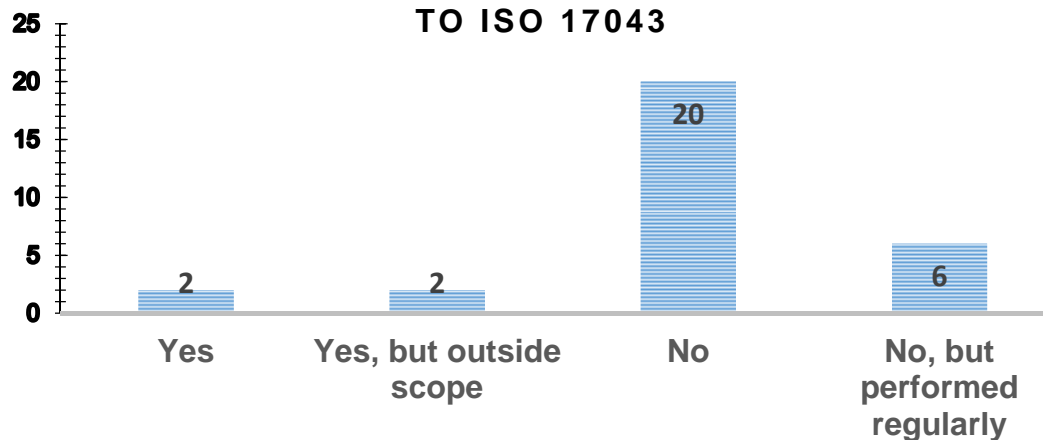
Replies: 30

FOR THE REFERENCE METHOD ACCORDING TO ISO 17025

Scope for pollutants: 1 to 10

FOR INTERLABORATORY TESTS ACCORDING TO ISO 17043

MITTAUSASEMIEN EDUSTAVUUS

FAIRMODE (Forum for Air Quality Modelling):

1. Kyselytutkimus kaikille jäsenmaille käytössä olevista menetelmistä arvioida mittausaseman edustavuus ja asemaluokitus
  - kysely lähetettiin muutamille mittausverkoille (IL, HSY, Kuopio, Turku, Imatra): käytössä olevat menetelmät asemien edustavuuden arvioimiseksi
2. Vertailututkimus mittausasemien edustavuuden ja asemaluokituksen arvioimiseksi
  - toteutus vuoden 2016 alkupuolella: osallistujille lähetetään sama arviointiaineisto jossa asemien edustavuus arvioidaan käytettävän arviointimenetelmän mukaan.

Huom: FAIRMODE:n seuraavassa kokouksessa kesäkuussa keskustellaan asemien edustavuudesta.

Tyyppi- ja ekvivalenttisuustestaus

AQD:n mukainen vertailumenetelmä

- Analysaattorimallin mittausominaisuuksien määrittäminen menetelmästandardin mukaan akkreditoidussa testauslaboratoriossa (Tyyppitestaus, TA).
- Testausraportti julkisesti saatavilla, esim www-sivut
- Tarkistus EN-menetelmästandardien (esim EN14211) perusteella:
  - Taulukko 1 vaatimukset mittausominaisuuksille
  - Taulukko E1 Laboratoriotestit, Taulukko E4 Kenttätetit
  - Liitteen E5 testi ja mittausepävarmuuden arviointi (kohta E5.3)

Analysaattorimalli täyttää AQD:n laatuvaatimukset: Hyväksytty/ Hylätty

Muu kuin vertailumenetelmä

- Testit "Guide to the Demonstration of Ambient Air Monitoring Methods" mukaan akkreditoidussa testauslaboratoriossa (Demonstration of Equivalence, DoE)
- Testausraportti julkisesti saatavilla, esim. www-sivut
- Tarkistus AQUILA:n ohjeen mukaan (Check list for DoE)

Analysaattorimalli yhdenmukainen vertailumenetelmän kanssa: Hyväksytty/Hylätty

Tyyppitestaus ja ekvivalenttisuusraportit löytyvät sivuilta: www.gal1.de

AQUILA:n pienryhmä arvioi uudet TA ja DoE testiraportit yllä olevan ohjeistuksen mukaan.

Huom: Analysaattorin vaatimuksenmukaisuuden tarkistaminen on tilaajan vastuulla.

Vertailulaboratorion toimintasuunnitelma

- **IL:n budjettileikkaus vie toimintaresursseja pysyvästi vuodesta 2015 alkaen**
  - Käynnissä oleva YT+ aikaisemmat eläköitymiset
- **Kv toiminta (?):**
  - Osallistuminen CEN standardointityöhön: WG 15: Particulate matter
  - AQUILA:n toiminta (Jari Waldén pj)
  - AQUILA:n pienryhmä: tyyppi hyväksyntä- ja ekvival.testausraporttien arviointi
  - Pohjoismainen NRL yhteistyö
- **Vertailumittaukset ja koulutus:**
  - **Vuosi 2015**
    - PM vertailumittaus hiukkasten osalta EC/JRC/Ispra (13.2 – 12.4.2015)
    - Koulutustilaisuus syksyllä mittausverkoille
      - Laatu järjestelmä (ISO 17025)
      - EN-menetelmästandardit: sisältö/ laadunvarmennustoimet kentällä
  - **Vuosi 2016 (?)**
    - Osallistuminen EC/JRC/Ispra järjestämiin vertailumittauksiin kaasujen osalta
    - Kansallinen vertailumittauskierros kaasumaisten yhdisteiden osalta
    - Laatu järjestelmän auditointi

ILMATIETEEN LAITOS
METEOROLOGISKA INSTITUTET
FINNISH METEOROLOGICAL INSTITUTE

Kiitos!

kaisa.lusa@fmi.fi

